

Sygn.akt III AUa 503/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bohdan Bieniek (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Bożena Szponar-Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 listopada 2015 r. w B.

sprawy z odwołania K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 stycznia 2015 r.
sygn. akt IV U 7033/14

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz K. W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. akt III AUa 503/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 14 października 2013 r. odmówił wnioskodawcy K. W. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art. 55 i art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., który spełnia warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, może być obliczona emerytura w oparciu o zgromadzone na koncie składki na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji, o ile wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. i kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego. W ocenie organu ubezpieczony, któremu przyznano prawo do emerytury ustalonej według dotychczasowych zasad, nie przysługuje prawo do wyliczenia emerytury z zastosowaniem nowych zasad.

Natomiast decyzją z dnia 2 sierpnia 2008 r. ustalono ubezpieczonemu emeryturę od 1 sierpnia 2008 r. według dotychczasowych zasad oraz podjęto jej wypłatę od 1 lipca 2013 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji K. W. wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, iż emerytura inna być wyliczona z zastosowaniem przepisu art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ile jest ona wyższa od wyliczonej przez organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego odrzucenie w trybie art. 477⁹ § 1 k.p.c., a w przypadku przywrócenia terminu do złożenia odwołania o jego oddalenie.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, iż decyzja z dnia 14 października 2013 r. została wysłana listem zwykłym w dniu 15 października 2013 r. i nie została zwrócona przez operatora pocztowego i w związku z tym należy domniemywać, że została ona doręczona skutecznie. Zatem odwołanie od decyzji zostało złożone z rocznym opóźnieniem, a wnioskodawca nie wskazał żadnych merytorycznych powodów tego spóźnienia. W dalszej kolejności organ powtórzył argumentację zawartą w decyzji oraz podkreślił, iż wnioskodawca w dniu 4 lipca 2013 r. nie wystąpił do organu o przyznanie emerytury, a tylko odwieszenie i jej wypłatę.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał pozwanego do obliczenia emerytury wnioskodawcy na mocy art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wydanie orzeczenia poprzedziły następujące ustalenia. K. W. urodził się w dniu (...) W dniu 26 sierpnia 2008 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 2 września 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2007 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 257,14% i został ograniczony do 250%. Jednocześnie organ rentowy zawiesił jej wypłatę z uwagi na kontynuowanie przez odwołującego zatrudnienia w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w B. – Nadleśnictwie B., na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Odwołujący w dniu 4 lipca 2013 r. powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. złożył wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia emerytalnego. Decyzją ZUS z dnia 15 lipca 2013 r. wypłata świadczenia od dnia 1 lipca 2013 r. została wznowiona. W dniu 30 lipca 2013 r. wnioskodawca złożył w ZUS wniosek o doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych załączając świadectwo pracy z okresu zatrudnienia w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w B. – Nadleśnictwie B., z którego wynika, że z dniem 26 lipca 2013 r. stosunek pracy został rozwiązany. Decyzją z dnia 23 sierpnia 2013 r. organ rentowy przeliczył wysokość emerytury odwołującego od dnia 1 lipca 2013 r., uwzględniając do stażu pracy zatrudnienie w Nadleśnictwie B. od dnia 26 sierpnia 2008 r. do 26 lipca 2013 r.

Kolejną decyzją z dnia 26 sierpnia 2013 r. odmówił wnioskodawcy prawa do ponownego obliczenia wysokości emerytury. W jednym ze złożonych w dniu 2 września 2013 r. pism wnioskodawca odwołał się od decyzji z dnia 26 sierpnia 2013 r. i wniósł o ponowne ustalenie wysokości emerytury w oparciu o art. 26 ustawy emerytalnej. Decyzją z dnia 14 października 2013 r. ZUS odmówił prawa do wyliczenia emerytury według nowych zasad.

W dniu 23 października 2013 r. wnioskodawca złożył w organie rentowym kolejny wniosek, w którym domagał się ponownego obliczenia świadczenia emerytalnego w oparciu o przepis art. 110 ustawy emerytalnej. W dniu 5 grudnia 2013 r. pozwany wydał decyzję odmowną. W wyniku odwołania wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt IV U 101/14 zmienił zaskarżaną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z dnia 26 sierpnia 2013 r. i zobowiązał organ rentowy do ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy od miesiąca lipca 2013 r. przy zastosowaniu obowiązującej wówczas kwoty bazowej.

Wnioskodawca pismem z dnia 25 sierpnia 2014 r. zwrócił się do ZUS z prośbą o wskazanie stanowiska organu rentowego wobec złożonego przez niego w dniu 2 września 2013 r. wniosku o naliczenie emerytury według nowych zasad, gdyż nie otrzymał od jakiegokolwiek decyzji w tej sprawie.

W odpowiedzi na pismo wnioskodawcy organ podniósł, iż wniosek z dnia 2 września 2013 r. o przyznanie emerytury w oparciu o art. 27 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS został rozpatrzony decyzją odmowną z dnia 14.10.2013 r.

Sąd Okręgowy powyższe odwołanie uznał za zasadne. Na wstępie należy podnieść, iż Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy zostało wniesione w terminie, gdyż skutecznie doręczenie decyzji z dnia 14 października 2013 r. miało miejsce dopiero w dniu 15 września 2014 r. Nie znajduje uzasadnienia twierdzenie organu rentowego o domniemaniu skutecznego doręczenia przesyłki nadanej listem zwykłym w sytuacji, gdy operator pocztowy przesyłki tej nie zwróci do nadawcy wobec jej nie podjęcia przez adresata. Okoliczność ta miałaby znaczenie jedynie w sytuacji nadania decyzji przesyłką poleconą (bez potwierdzenia odbioru), co jednakże nie miało w sprawie miejsca. Natomiast z doświadczenia życiowego wynika, iż przesyłki wysłane listem zwykłym są pozostawiane przez osoby doręczające w odbiorczych skrzynkach pocztowych, ponadto nie rodzą domniemania doręczenia, jakim jest doręczenie dorosłemu domownikowi zgodnie z przepisem art. 138 k.p.c., czy doręczenie zastępcze dokonane zgodnie z przepisem art. 139 k.p.c. Z uwagi na brak zwrotnego potwierdzenia odbioru w aktach organu rentowego, z treści którego wynikałaby data od jakiej należałoby liczyć upływ terminu do wniesienia odwołania od decyzji z dnia 14 października 2013 r., należy przyjąć, że skuteczne doręczenie decyzji nastąpiło dopiero w dniu 15 września 2014 r., a zatem odwołanie zostało złożone w terminie.

Spór w niniejszej sprawie toczy się na tle możliwości ustalenia wysokości emerytury w oparciu o zasady wynikające z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w stosunku do wnioskodawcy, urodzonego przed 31.12.1948 r., mającego ustalone - po 31.12.2008 r. - prawo do emerytury na podstawie art. 29 ustawy z dn. 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2009, nr 153, poz. 1227), której wypłata była zawieszona z uwagi na dalsze zatrudnienie i wysokość osiąganego przychodu oraz występującemu o emeryturę na podstawie art. 27 powołanej wyżej ustawy również po dniu 31.12.2008 r. Odpowiedź na tak postawione pytanie zawiera uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. II UZP 4/13, zgodnie z którą ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Sąd Okręgowy w całości podzielił prezentowany w tej uchwale pogląd i w dalszej części uzasadnienia odwołał się do jej argumentacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. 2013r., poz. 490).

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 55 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie prawa wnioskodawcy do przeliczenia świadczenia przy uwzględnieniu zwaloryzowanych składek

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna. Wynika to z tego, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy. Generalnie nie był on sporny, zwłaszcza w kontekście momentu (od dnia 1 maja 2008 r.) uzyskania przez

wnioskodawcę prawa do emerytury w myśl art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U z 2015 r., poz. 748, dalej- ustawa emerytalna).

Następnie wypłata świadczenia została zawieszona, by – na wniosek uprawnionego – wznowić jej wypłatę od dnia 1 lipca 2013 r. W dniu 2 września 2013 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie emerytury w trybie art. 26 ustawy emerytalnej. We wniosku zaznaczył, że wnosi o obliczenie wysokości emerytury według nowych zasad. Trafnie zatem Sąd I instancji ustalił moment doręczenia decyzji (dzień 15 września 2014 r.), od którego należy liczyć termin do wniesienia odwołania. Ten aspekt sprawy wydaje się bezsporny, gdyż skarżący w tej mierze nie przedstawia wadliwości takiego rozumowania, a spór przenosi do płaszczyzny związanej z prawem materialnym. Oczywiście ponowne rozpoznanie sprawy w postępowaniu odwoławczym nie sprowadza się do rozpoznania zarzutów, lecz do rozpoznania sprawy. Przeważnie ten aspekt znalazł swe odbicie w pisemnych motywach rozstrzygnięcia Sądu II instancji.

Spór sprowadza się wyłącznie do wykładni przepisów prawa materialnego, a mianowicie treści art. 55 ustawy emerytalnej. Zgodnie z treścią cytowanego przepisu ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Aktualnie wykładnia tego przepisu jest już ugruntowana w judykaturze Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych. Przede wszystkim w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13 (OSNP 2013 nr 21-12, poz. 257), przyjęto, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Ratio legis tego przepisu jest więc kontynuowanie opłacania składek, nie zaś ubieganie się o emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy emerytalnej brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę, to sposób wykładni prawa materialnego nie budzi wątpliwości.

Sam fakt, że pozwany prezentuje odmienne stanowisko (tak formułuje odmienne zdanie w apelacji) nie wpływa na wynik sprawy. Skarżący na poparcie swego stanowiska nie przytacza odmiennych poglądów judykatury, czy też nie odwołuje się do poglądów doktryny. W ten sposób siła jego argumentacji jurydycznej nie prowadzi do podzielenia wniosków zawartych w apelacji.

Z tych względów podlega ona oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania sądowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).